

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 845

van **JAN LAEREMANS**

datum: 24 augustus 2023

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Vraaggestuurde werking centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) - Domein psychosociaal functioneren

Jaarlijks publiceren de vrije CLB's, de CLB's van het GO!, de CLB's van de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) en de CLB's van het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) hun gemeenschappelijk jaarverslag. Een belangrijk element daarin zijn de statistieken over de vraaggestuurde werking van de CLB's. De verslagen tonen hoeveel leerlingen de CLB's zien en waarmee leerlingen, ouders en scholen aankloppen bij de CLB's. De vraaggestuurde werking van de CLB's gebeurt dus op vraag van de leerling, ouder(s) of school. Die bestaat uit de kernactiviteiten onthaal en vraagverheldering, handelingsgerichte diagnostiek, handelingsgericht advies, begeleiding en draaischijffunctie (samen het handelingsgericht traject). Dat staat in tegenstelling tot de aanbodgestuurde werking die de door de overheid bepaalde CLB-opdrachten betreft waarbij medewerking door de leerling, ouder(s) en school verplicht is (waarvan het gekendste voorbeeld de periodieke algemene medische consulten zijn).

In globo zijn deze cijfers voor de vijf recentst gepubliceerde schooljaren als volgt:

- Tijdens het schooljaar 2017-2018 werd voor 284.267 unieke leerlingen of 23,83% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2018-2019 werd voor 265.000 unieke leerlingen of 22,17% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,13 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2019-2020 werd voor 247.599 unieke leerlingen of 20,49% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,51 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2020-2021 werd voor 226.449 unieke leerlingen of 21,55% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,91 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2021-2022 werd voor 261.253 unieke leerlingen of 21,40% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,73 interventies.

Het vraaggestuurde aanbod van het CLB wordt ingedeeld in vier begeleidingsdomeinen:

- het domein leren en studeren;
- het domein onderwijsloopbaan;
- het domein preventieve gezondheidszorg;

- het domein psychosociaal functioneren.

Tot en met het jaarverslag voor het rapportageschooljaar 2017-2018 waren dat telkens heel uitgebreide cijferrapporten. Sinds het verslag van het schooljaar 2018-2019 is dat eerder een samenvatting met de primaire gegevens ter zake en afhankelijk van de opmerkelijkste tendensen dat jaar, een of meerdere thema's in focus. Dat betekent dat sindsdien heel wat statistisch materiaal over de behandelde dossiers en dus ook de werklast bij de CLB's inzake hun vraaggestuurde werking niet meer systematisch ontsloten wordt, aangezien heel wat van die gegevens ook niet beschikbaar zijn via de Dataloop-toepassing.

Voldoende en degelijke statistische rapportering is in dezen ook opportuun om in het onderwijsveld en in de bredere samenleving aanwezige percepties over het welzijn en de problematieken van leerlingen (bijvoorbeeld steeds meer leerlingen met leerstoornissen, meer gedragsproblemen, meer emotionele problemen, minder motivatie,...) te verifiëren. Vaak baseert men zich voor zulke uitspraken immers op het buikgevoel of op anekdotische voorbeelden. Om dus meer onderbouwde uitspraken te kunnen doen over de tendensen ter zake gedurende de recentste vijf schooljaren, wil ik via deze schriftelijke vraag graag meer informatie bekomen over gegevens die momenteel ontbreken in de genoemde verslagen.

Graag krijg ik een antwoord op de volgende vragen over het domein psychosociaal functioneren.

1. Binnen het begeleidingsdomein psychosociaal functioneren werden in het schooljaar 2017-2018 101.251 unieke leerlingen met een zorgvraag binnen dit domein opgetekend, wat neerkwam op een aandeel van 8,49% ten opzichte van de toenmalige volledige schoolpopulatie.

Wat zijn ter zake de absolute en relatieve aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

2. Het domein psychosociaal functioneren is het domein waarvoor het CLB gemiddeld het hoogst aantal interventies onderneemt per leerling binnen de vraaggestuurde werking. In het schooljaar 2017-2018 waren er gemiddeld 3,96 interventies per leerling.

Wat zijn ter zake de gemiddeldes voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

3. Een belangrijke categorie binnen dit domein is het aantal leerlingen met problemen inzake emotionele ontwikkeling. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 16.467 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de leerlingenaantallen per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn. Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers van het aantal interventies binnen deze categorie.

4. Een andere belangrijke categorie binnen dit domein is het aantal leerlingen met problemen inzake sociale ontwikkeling. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 42.663 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers over het aantal interventies binnen deze categorie.

- a) Binnen deze categorie zit ook de deelcategorie van leerlingen die hardnekkig regelovertredend gedrag vertonen. In het schooljaar 2017-2018 betrof dit 7959 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

- b) Binnen deze categorie zit ook de deelcategorie van leerlingen met een pestproblematiek (pesten en gepest worden). In het schooljaar 2017-2018 betrof het 3196 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

- c) Binnen deze categorie zit ook de deelcategorie vermoeden van gedragsproblemen. Die evolutie werd recent wel nog gerapporteerd in het jaarrapport van 2021-2022 (pagina 10). Daarmee verwant zijn de effectieve diagnostieken over gedragsproblemen waar recent geen rapportering meer van te vinden is in de verslagen. In het schooljaar 2017-2018 waren er 6921 leerlingen waarvoor handelingsgerichte diagnostiek werd ingezet in het kader van gedragsproblemen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

5. Een andere categorie zijn de leerlingen met problemen in hun thuissituatie. In het recentste jaarverslag was er op pagina 11 tot en met 13 aandacht voor de leerlingenaantallen in die categorie, met daarbinnen ook telkens de cijfers voor de deelcategorieën opvoedingsaanpak en -vaardigheden en interactieproblemen binnen het gezin. Die cijfers tonen een opvallende stijging tijdens de door corona getroffen schooljaren. Graag krijg ik hier opnieuw de jaarlijkse cijfers over het aantal interventies binnen die categorie.

Interessante deelcategorieën die hier ontbreken zijn vragen over verwaarlozing en mishandeling (1587 leerlingen in 2017-2018) en over financieel-materiële problemen (1480 leerlingen in 2017-2018).

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

6. Een andere categorie zijn de leerlingen met identiteitsproblemen. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 393 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn. Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers van het aantal interventies binnen die categorie.

7. Hoe evalueert de minister de hieruit blijkende trends met betrekking tot de vraag over leerlingenbegeleiding in het domein psychosociaal functioneren? Hoe evalueert de minister de evolutie van de taaklast van de CLB's binnen dit domein? Wat is hier de invloed van de coronapandemie en de extra taak van de contacttracing die door de CLB's werd uitgevoerd tijdens die periode?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 845 van 24 augustus 2023
van **JAN LAEREMANS**

- 1-6. De gegevens waarnaar verwezen wordt, zijn privacygevoelige gegevens. Mijn administratie beschikt niet over het gevraagde cijfermateriaal. De CLB-sector kiest autonoom waarop de focus in elk jaarrapport ligt. Dat impliceert inderdaad dat niet elk jaarrapport een brede analyse van elk begeleidingsdomein bevat en dat het Departement Onderwijs en Vorming dus ook geen zicht heeft op of zeggenschap over de toekomstige inhoud van de jaarrapporten.
7. Aangezien mijn administratie niet over het gevraagde cijfermateriaal beschikt, is het niet mogelijk om hieruit trends te evalueren.

Leerlingenbegeleiding vertrekt steeds vanuit een geïntegreerde en holistische benadering van de leerling. De CLB's hebben relancemiddelen gekregen om in de nasleep van de coronacrisis o.a. te kunnen inzetten op niet gedetecteerde noden bij de leerlingen en contactonderzoek. Uit de monitoring van de inzet van deze middelen blijkt o.a. dat de aanwezigheid van het CLB in de school werkt om het CLB, het aanbod en de werking bekend te maken. Dit heeft een drempelverlagend effect voor leerlingen om een hulpvraag te stellen en sneller zorgnoden te detecteren. Het aantal zorgnoden bij de leerlingen blijkt nog steeds erg hoog te zijn. Als antwoord op deze noden worden de centra vanaf 1 september 2023 versterkt met een structureel extra werkingsbudget van 7.562.000 euro om o.a. nog meer aanwezig te zijn in de scholen en hierbij extra in te zetten op het psychosociaal functioneren van leerlingen, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en ongekwalificeerde uitstroom. Een aantal verplichte overlegmomenten en adviezen die het CLB moet geven tijdens de schoolloopbaan van leerlingen zijn daarnaast geschrapt. Deze opdrachten passen immers niet meer binnen de logica van het decreet leerlingenbegeleiding waarbij de school de eerste verantwoordelijke is voor de leerlingenbegeleiding.